

har jeg dog aldrig troet kunde gaa an, men jeg skal gjerne gjøre Forsøget en Gang, naar jeg kan faae en Tilstaaelse af denne Dommer for, at han vil betale den Mulkt, som jeg tror, jeg løber Risikoen at faae ved den Domstol, som man kalder den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret; saa denne Udvei tror jeg ikke er meget brugelig. Det gaar endogsaa saa vidt, at, naar man er beskikket for Sogneraadet til at møde i en Paternitets- og Sags- og overordentlig Betydende, som Sagen gjælder om, men naar man saa skal have sine Portoudlæg betalte, saa eksisterer ikke Sogneraadet eller dets Formand mere i denne Verden; man ser hverken Brev eller Løbdel fra det. Dette er nu et Exempel paa, hvor vanskeligt det er at faae sine Udlæg godtgjorte. Jeg tror, at det, naar man vil tale om Billighed og om, at Sagsførerne skulle behandles paa en honnet Maade, vil være nødvendigt at faae indført i denne Lov en Bestemmelse om, at den paagjældende Domstol bedømmer, hvilke Udlæg en Sagsfører i enhver befalet Sag har havt nødig at gjøre, og at det bliver indført i Dommen, og at det Offentlige tilsvarende saadanne censurerede Udgifter mod at have Regres til Parten, aldeles saaledes, som der staar i Lovforslaget med Hensyn til Salæret. Jeg taler her om Udlæg, der ikke ere omtalte i Lovgivningens. Jeg taler ikke om Diæter og Besørgningsgodtgjørelse; thi i den Henseende lader jeg det blive ved den bestaaende Lovgivning.

Beth: Jeg skal tillade mig først at omtale Bestemmelserne i Lovforslagets § 1, og da navnlig dem, der findes i denne Paragrafs første Punktum. Der er, saa vidt jeg skjønner, i dette Afsnit to nye Principer, det ene gjælder for de overordnede Retters Vedkommende — ikke for de underordnede — og gaar ud paa, at der i beneficerede Sager skal betales Salær ogsaa til den Sagsfører, der har ført Sagen for den af de beneficerede Parter, Dommen gaar imod. Ved denne Bestemmelse skal jeg ikke opholde mig, men jeg kan i saa Henseende ganske henholde mig til, hvad den ærede foregaaende Taler har ytret; jeg skal kun sige, at det er en Ting, som saa nogenlunde maatte følge af sig selv. Det andet nye Princip, som

indeholdes i det Afsnit af Lovforslaget, jeg før betegnede, er dette, at Sagsførerne for Fremtiden, og da navnlig i kriminelle Sager, hvor dette ikke hidtil har gjældt, skulle have fuldt Beberlag for deres Arbejde. Det vil erindres, at, saaledes som dette Forhold staar nu for de overordnede Retters Vedkommende, er det i Lovgivningen udtalt, at det Salær, som tilkjendes Sagsførerne, ikke — som det hedder — er bestemt til at indeholde en fuldstændig Betaling for Sagsførernes Arbejde. Det er altsaa det, Lovforslaget gaar ud paa, at Sagsførerne skulle for Fremtiden have fuld Betaling for deres Arbejde, og jeg vil da hertil sige, at dette Princip er smukt og synes at være retfærdigt; men det har, som Erfaringen viser, sin overmaade store Vanskelighed at anlægge det i Praxis. Jeg skal i saa Henseende give nogle Oplysninger, som ville være nogle af Thingets ærede Medlemmer bekendte, andre derimod tror jeg ikke. Vanskeligheden ved overhovedet i Praxis at anvende det Princip, at et Arbejde skal betales efter sin fulde Værdi, er den, at Arbejde og Penge i og for sig ere inkommensurable. For at vurdere Arbejdet til Penge udfordres en Maalestof, og naar man ikke har en saadan, saa bliver Inkommensurabiliteten staaende. Nu for Diebliffet har man for de overordnede Retter en saadan Maalestof i kriminelle Sager med Hensyn til Salæret, idet som bekendt Salæret ved Overretterne i gamle Penge er sat til mellem 5 og 15 Rigsdaler og ved Højesteret det Dobbelte. Det er den Maalestof, som skal anlægges, og inden for Grænserne af den kan Retten tage Hensyn til Arbejdets Omfang og Bestaaenhed; men borttager man en saadan Maalestof og overhovedet enhver Maalestof, staa Sagen ganske anderledes. Det har man andre Steder forsøgt for længe siden, ja næsten for 100 Aar siden, og det er nogle af de Erfaringer, man der har høstet, som jeg skal tillade mig at føre frem, idet jeg tror, at man i disse Spørgsmaal saa vel som i alle andre gjør særdeles vel i at raadspørge paalidelige Erfaringer, hvor man kan finde dem. I de tidligere danske Hertugdømmer var det i forrige Aarhundrede Skik, at Sagsførerne, som der kaldtes Advokater, beregne deres Salær paa samme Maade, som jeg tror, at det i mange Tilfælde beregnes i den literære Verden, nemlig efter Arketal. Jeg skal bemærke, at Metaniken ved Processførelsen der er saa forskjellig fra vor, at den ikke let lader sig sammenligne for dem, som ikke ere fortrolige dermed; men det vil forstaaes, at Salæret beregnes for hvert Ark, Indlægene ud-